

การจัดทำวรรณิหนังสือวิชาการที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน

นางสาวรุ่งทิวา ขลิบเงิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-378-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE INDEXING OF NON-FICTIONS PUBLISHED BY PRIVATE PUBLISHERS

Miss Rungtiwa Klibngern

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Arts in Library and Information Science**

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

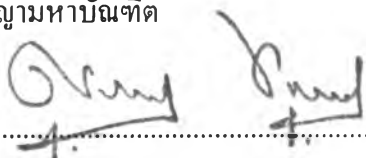
Academic Year 1998

ISBN 974-332-378-3

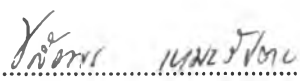
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การจัดทำรชนีหนังสือวิชาการที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน
โดย   นางสาวรุ่งทิวา ขลิบเงิน
ภาควิชา   บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล

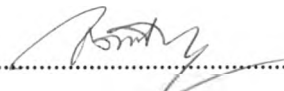

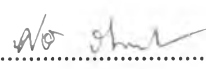
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชลชัยพร เหมะรัชตะ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศจี จันทวิมล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรรณณี วราทร)

รุ่งทิพา ขลิบเงิน : การจัดทำวรรณกรรมหนังสือวิชาการที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน (THE INDEXING OF NON-FICTIONS PUBLISHED BY PRIVATE PUBLISHERS) อ.ที่ปรึกษา : ศศ. ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล, 174 หน้า. ISBN 974-332-378-3

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะวรรณกรรมหนังสือวิชาการที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน ในด้านประเภทของวรรณกรรม ปริมาณของวรรณกรรม การจัดเรียงวรรณกรรม การจัดวางรูปหน้าของวรรณกรรม ภาษาที่ใช้ในการทำวรรณกรรม การระบุตำแหน่งของวรรณกรรม และรายการโยง รวมทั้งศึกษาการจัดทำและปัญหาในการจัดทำวรรณกรรมหนังสือวิชาการของสำนักพิมพ์เอกชนและผู้เขียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์ลักษณะวรรณกรรมหนังสือวิชาการ 350 ชุด แบบสอบถามผู้จัดการหรือบรรณาธิการสำนักพิมพ์เอกชน 40 ชุด และแบบสอบถามผู้เขียนหนังสือวิชาการที่มีวรรณกรรม 228 ชุด

ผลการวิจัยพบว่าวรรณกรรมหนังสือวิชาการส่วนใหญ่เป็นวรรณกรรมรวม ปริมาณหน้าวรรณกรรมโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.38 การจัดเรียงวรรณกรรมเป็นแบบพยัญชนะต่อพยัญชนะ การจัดวางรูปหน้าวรรณกรรมแบ่งเป็น 2 คอลัมน์ ภาษาที่ใช้ในการทำวรรณกรรมคือ ใช้ภาษาเดียวและส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทย การระบุตำแหน่งของวรรณกรรมใช้เลขหน้าเป็นสัญลักษณ์ และวรรณกรรมหนังสือวิชาการส่วนใหญ่ไม่มีรายการโยง

สำนักพิมพ์เอกชนส่วนใหญ่ มีนโยบายจัดทำวรรณกรรมให้แก่หนังสือตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยจัดทำวรรณกรรมรวมมากกว่าวรรณกรรมแยกประเภท และสำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้เวลาในการจัดเตรียมต้นฉบับมากขึ้น

ผู้เขียนหนังสือวิชาการที่มีวรรณกรรมส่วนใหญ่จัดทำวรรณกรรมหนังสือด้วยตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยผู้อ่านค้นเรื่องที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว วิธีการทำวรรณกรรมของผู้เขียนคือ ศึกษาแนวทางจากตัวอย่างหนังสือเล่มอื่น ส่วนปัญหาในการจัดทำวรรณกรรมที่ผู้เขียนส่วนใหญ่ประสบ คือ สิ้นเปลืองเวลาในการจัดเตรียมต้นฉบับมากขึ้น

ภาควิชา ..บรรณารักษศาสตร์.....
สาขาวิชา ..บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....
ปีการศึกษา ..2541.....

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C810609 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: BOOK INDEXING / PRIVATE PUBLISHERS

RUNGTIWA KLIBNGERN : THE INDEXING OF NON-FICTIONS PUBLISHED BY PRIVATE PUBLISHERS. THESIS ADVISER : ASSIST. PROF. CHONTICHA SUTHINIRUNKUL. 174 pp. ISBN 974-332-378-3

The objectives of this research are to analyze characteristics of the indexes of non-fictions published by private publishers in term of the type, the length, the arrangement and the page layout of indexes, the index language, the locator symbol and the cross reference, and to study purpose, methods and indexing problems of the private publishers and of the authors whose books were indexed. Data is gathered from 350 book index analysis forms, 40 questionnaires from managers or editors of the private publishers and 228 questionnaires from the authors.

The results of this research reveal that most of book indexes are categorized as dictionary index. The average range is 2.38 %. The arrangement is letter by letter. The index pages accommodate 2 columns of index per page. Most use only one language (Thai) as entries. The locators symbol mostly used is page number and most book indexes are lack of cross-reference.

The private publishers have indexing policy emphasized on textbooks and use dictionary index type. The authors' purpose in indexing is to facilitate readers fast access to information needed and the indexing method used by the authors is to learn from others' book indexes. Their indexing problem is the time consuming in preparation of book indexes as same as of the private publishers.

ภาควิชา..... บรรณารักษศาสตร์..... ลายมือชื่อนิติศ.....

สาขาวิชา..... บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2541..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนตลอดเวลาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์อย่างค้ำมือ จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชลัษฏพร เหมะรัชตะ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรรณิ วราทร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คุณปรีดาวรรณ พระทัยดี ผู้ช่วยบรรณาธิการ ฝ่ายวิชาการ บริษัทซีอีเคยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) คุณธิปไตย กาญจนรุจิ คุณรัฐพงศ์ ประชุม และคุณอังคณา ขลิบเงิน สำหรับความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน ขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ ปู่ และย่า สำหรับความกรุณาให้การสนับสนุน และให้กำลังใจ ตลอดเวลาการทำวิทยานิพนธ์

รุ่งทิวา ขลิบเงิน

เมษายน 2542

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 ประชากร.....	5
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. ปรัชญาวรรณกรรม.....	9
2.1 ความหมายของครรรชนี.....	9
2.2 ประวัติและพัฒนาการของครรรชนีหนังสือ.....	10
2.3 การจัดทำครรรชนีหนังสือ.....	13
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3. วิธีดำเนินงานวิจัย.....	41
3.1 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	41
3.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	41
3.3 ประชากร.....	42
3.4 การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	42

	หน้า
3.4 การคัดเลือกประชากร.....	42
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์ลักษณะพรรณานี้หนังสือวิชาการ.....	50
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้จัดการหรือบรรณาธิการ สำนักพิมพ์เอกชน.....	84
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้เขียนหนังสือวิชาการที่มีพรรณานี้.....	114
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	123
5.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	124
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	134
รายการอ้างอิง.....	135
ภาคผนวก.....	138
ภาคผนวก ก	139
ภาคผนวก ข	160
ภาคผนวก ค	164
ภาคผนวก ง	169
ประวัติผู้วิจัย.....	174

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. หนังสือวิชาการที่มีครรชนิในหอสมุดกลางแต่ละแห่ง.....	43
2. หนังสือวิชาการที่มีครรชนิของสำนักพิมพ์เอกชน.....	51
3. หนังสือวิชาการที่มีครรชนิของสำนักพิมพ์เอกชนจำแนกตามปีที่พิมพ์.....	53
4. หนังสือวิชาการที่มีครรชนิจำแนกตามสาขาวิชา.....	54
5. หนังสือวิชาการที่มีครรชนิที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน.....	56
6. หนังสือวิชาการจำแนกตามสาขาวิชามนุษยศาสตร์.....	59
7. หนังสือวิชาการจำแนกตามสาขาวิชาสังคมศาสตร์.....	61
8. หนังสือวิชาการจำแนกตามสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ.....	63
9. หนังสือวิชาการจำแนกตามสาขาวิชาเทคโนโลยี.....	66
10. ประเภทของครรชนิในหนังสือวิชาการ.....	68
11. ชนิดของครรชนิแยกประเภทในหนังสือวิชาการ.....	70
12. ค่าเฉลี่ยจำนวนหน้าหนังสือและหน้าครรชนิของหนังสือวิชาการ.....	72
13. การเรียงครรชนิในหนังสือวิชาการจำแนกตามสาขาวิชา.....	73
14. การใช้อักษรกำกับกลุ่มพยัญชนะในครรชนิหนังสือวิชาการ.....	74
15. การลงรายการครรชนิในหนังสือวิชาการจำแนกตามสาขาวิชา.....	75
16. วิธีการจัดเรียงหัวเรื่องหลักและหัวเรื่องรองในครรชนิหนังสือวิชาการ.....	75
17. การวางรูปหน้าครรชนิหนังสือวิชาการ.....	76
18. ภาษาที่ใช้ในการทำครรชนิหนังสือวิชาการจำแนกตามสาขาวิชา.....	78
19. สัญลักษณ์ที่ใช้ระบุตำแหน่งในครรชนิหนังสือวิชาการ.....	79
20. การจัดเรียงสัญลักษณ์ที่ใช้ระบุตำแหน่งในครรชนิหนังสือวิชาการ.....	80
21. รายการโยงในครรชนิหนังสือวิชาการ.....	81
22. สรุปลักษณะครรชนิหนังสือวิชาการในสาขาวิชาต่างๆ.....	83
23. สำนักพิมพ์ที่มีนโยบายการจัดพิมพ์หนังสือวิชาการในสาขาวิชาต่างๆ.....	87
24. สำนักพิมพ์ที่มีนโยบายการจัดพิมพ์หนังสือวิชาการในสาขามนุษยศาสตร์.....	90
25. สำนักพิมพ์ที่มีนโยบายการจัดพิมพ์หนังสือวิชาการในสาขาสังคมศาสตร์.....	93

ตารางที่	หน้า
26. สำนักพิมพ์ที่มีนโยบายการจัดพิมพ์หนังสือวิชาการในสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ....	96
27. สำนักพิมพ์ที่มีนโยบายการจัดพิมพ์หนังสือวิชาการในสาขาเทคโนโลยี.....	99
28. ประเภทหนังสือที่จัดทำครรรชนีของสำนักพิมพ์เอกชน.....	102
29. ผู้จัดทำครรรชนีของสำนักพิมพ์เอกชน.....	104
30. ประเภทของครรรชนีที่สำนักพิมพ์เอกชนจัดทำ.....	105
31. ชนิดของครรรชนีแยกประเภทที่สำนักพิมพ์เอกชนจัดทำ.....	107
32. ชนิดของครรรชนีชื่อที่สำนักพิมพ์เอกชนจัดทำ.....	108
33. ปัญหาในการทำครรรชนีของสำนักพิมพ์เอกชน.....	111
34. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่ควรรับผิดชอบการทำครรรชนีหนังสือ.....	114
35. วิธีการจัดทำครรรชนีหนังสือของผู้เขียนหนังสือวิชาการ.....	115
36. วิธีการทำครรรชนีหนังสือของผู้เขียนหนังสือวิชาการ.....	115
37. วัตถุประสงค์ในการทำครรรชนีหนังสือของผู้เขียนหนังสือวิชาการ.....	116
38. วิธีการเลือก/กำหนดคำที่ใช้เป็นครรรชนี.....	117
39. ปัญหาในการทำครรรชนีของผู้เขียนหนังสือวิชาการ.....	118
40. ผู้ที่จัดทำครรรชนีแทนผู้เขียนหนังสือวิชาการ.....	119
41. สาเหตุในการไม่ทำครรรณีด้วยตนเองของผู้เขียนหนังสือวิชาการ.....	120
42.. บทบาทในการทำครรรชนีของสำนักพิมพ์.....	121
43. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่ควรรับผิดชอบในการทำครรรชนีหนังสือ.....	121